

Voorstel
Plan van aanpak Nafase
Evaluatie en Verantwoording COVID-19

DGSC-19
Programmadirectie Evaluatie en Verantwoording
14 oktober 2021

Inhoudsopgave

1	INLEIDING.....	3
	WAAROM COÖRDINATIE VAN EVALUATIE EN VERANTWOORDING?	3
	ERVARINGEN TOT NU TOE, EEN TERUGBLIK	3
	WELKE DILEMMA'S SPELEN EEN ROL?	4
	LEESWIJZER.....	5
2	THEMA'S.....	6
	2.1 EVALUATIE.....	6
	<i>Wat willen we bereiken?</i>	6
	<i>Terugblik</i>	6
	<i>Acties</i>	6
	<i>Wat verwachten we van de departementen en andere partijen?</i>	7
	<i>Aandachtspunten</i>	7
	2.2. PARLEMENTAIRE VERANTWOORDING.....	8
	<i>Wat willen we bereiken?</i>	8
	<i>Terugblik</i>	8
	<i>Acties</i>	8
	<i>Wat dragen de leden van het netwerk bij:</i>	9
	<i>Aandachtspunten</i>	9
	2.3. INTERDEPARTEMENTALE COÖRDINATIE WOB.....	11
	<i>Wat willen we bereiken?</i>	11
	<i>Terugblik</i>	11
	<i>Acties</i>	11
	<i>Wat verwachten we van de departementen?</i>	12
	<i>Aandachtspunten</i>	12
	2.4. HOTSPOT ARCHIVERING	14
	<i>Wat willen we bereiken?</i>	14
	<i>Terugblik</i>	14
	<i>Acties</i>	14
	<i>Wat verwachten we van de departementen?</i>	15
	<i>Hoe kunnen andere partijen bijdragen?</i>	15
	<i>Aandachtspunten</i>	15
	2.5. TIJDLIJNRECONSTRUCTIE	16
	<i>Wat willen we bereiken?</i>	16
	<i>Terugblik</i>	16
	<i>Acties</i>	16
	<i>Wat verwachten we van de departementen?</i>	16
	<i>Aandachtspunten</i>	17
3.	PLANNING, PERSONELE EN FINANCIËLE CONSEQUENTIES	18
	3.1. PLANNING EN TIJDSVERLOOP THEMA'S.....	18
	3.2. PERSONELE EN FINANCIËLE CONSEQUENTIES	18
4.	BESPREEKPUNTEN	22

1 Inleiding

Voor u ligt het Plan van Aanpak voor de Nafase van de crisis. Op 31 december 2021 zal het Programmadirectoraat-generaal Samenleving en COVID-19 in zijn huidige vorm naar verwachting eindigen. Omdat het zwaartepunt van evaluatie en verantwoording in de nafase van de crisis ligt, zal de programmadirectie Evaluatie en Verantwoording COVID-19 daarna als zelfstandig onderdeel blijven bestaan.

Waarom coördinatie van evaluatie en verantwoording?

Nu het hoogtepunt van de crisis achter de rug lijkt te zijn, gaat de aandacht van de overheid verschuiven van de bestrijding van de crisis naar het terugkijken hierop en het vooruitblikken naar de toekomst. Dit is een behoefte die breed in de samenleving en bij de overheid wordt gevoeld; hoe kunnen we de geleerde lessen van de COVID-19 crisis toepassen voor andere en toekomstige domeinoverstijgende crises en opgaven?

Het afgelopen anderhalf jaar hebben we als samenleving, als overheid ontzettend veel geleerd. En vooral onze handen uit de mouwen gestoken om de impact van de COVID-19 pandemie in goede banen te leiden. Zo groot mogelijke transparantie over de bestrijding van de COVID-19 crisis was en is een belangrijk uitgangspunt van het beleid. De wens van de regering is om zoveel mogelijk transparant te zijn over de aanpak van de COVID-19 crisis. Daar hoort bij dat de bij de overheid beschikbare relevante informatie over de beleidsvorming en besluitvorming rondom de COVID-19 crisis zorgvuldig wordt gewaardeerd en duurzaam toegankelijk wordt gemaakt voor de toekomst. Zo kunnen lessen geleerd worden en wordt de informatie onderdeel van het historisch besef en cultureel erfgoed.

Het interdepartementaal coördineren van Evaluatie en Verantwoording heeft veel voordelen. Vanuit onze positie zien we waar het spaak dreigt te lopen of juist goed gaat, waar dubbel werk wordt verricht of waar het wiel opnieuw wordt uitgevonden. We maken gebruik van een innovatieve aanpak. *Grenzeloos samenwerken* en *opgave gericht werken* zijn daarbij de uitgangspunten. Een dergelijke innovatieve manier van *grenzeloos samenwerken* en kennisdelen inspireert mensen en geeft energie om met onderwerpen aan de slag te gaan.

De voorbereidende en coördinerende rol van de programmadirectie Evaluatie en Verantwoording COVID-19 bij de reflectie op en de verantwoording over de crisisaanpak is daarom juist de komende tijd essentieel. Als interdepartementaal informatieknoppunt waar kennis, behoeften en expertise gecoördineerd worden, opgehaald en gedeeld, verwachten wij rijksbreed bij te kunnen dragen aan transparante informatievoorziening over de COVID-19 crisis.

Ervaringen tot nu toe, een terugblik

De programmadirectie Evaluatie en Verantwoording COVID-19 is op 1 juli 2020 gestart als onderdeel van toen nog Programma DG COVID-19. Graag delen we onze ervaring over het interdepartementaal en domeinoverstijgend samenwerken vanuit een programma DG.

Het afgelopen jaar hebben we in de praktijk ervaren dat interdepartementaal samenwerken meerwaarde heeft. Niet alleen inhoudelijk, maar ook op intermenselijk vlak. Het geeft energie om de aanpak van de soms taaie onderwerpen als evaluatie en verantwoording interdepartementaal te delen. En het is leuk om een kijkje in de keuken te krijgen bij andere departementen en van elkaar te leren hoe er inhoudelijk met vraagstukken wordt omgegaan. Tegelijkertijd merken we ook dat dit een nieuwe manier van samenwerken is en dat we het niet gewend zijn om onze recepten met elkaar te delen.

Wat de departementen verbindt in deze crisis is de soms snelle en onconventionele manier van besluitvorming, de onzekerheid die daarmee gepaard gaat, maar ook de energie die het geeft, en de ongekende hoeveelheid informatie die beschikbaar is.

Het was daarom nodig om nieuwe interdepartementale structuren en samenwerkingsvormen te creëren om kennis te delen en dingen voor elkaar te kunnen krijgen. Het afgelopen jaar is daarnaast ook met nieuwe werkwijzen geëxperimenteerd, bijvoorbeeld door een WOB-straat in te richten om interdepartementale zienswijzen zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Een dergelijke innovatieve manier van *grenzeloos samenwerken* en kennisdelen inspireert mensen en geeft energie om met onderwerpen aan de slag te gaan. We merken dat grenzeloze samenwerking niet altijd vanzelfsprekend is, maar dat het gezien de omvang en de uitdaging van deze crisis zeker loont om de krachten waar mogelijk te bundelen.

Een ander vraagstuk waar alle departementen mee worstelen is de ongekende hoeveelheid informatie die is geproduceerd tijdens de crisis. Het gaat op dit moment alleen al bij VWS om meer dan 13 miljoen documenten. En het aantal COVID-19 gerelateerde documenten groeit naarmate de crisis langer duurt. De omvang van de informatieberg maakt het vraagstuk van transparantie en openbaarheid tot een compleet nieuwe uitdaging. Je moet op zoek naar informatie als een speld in een hooiberg waarbij niemand op voorhand weet wat de beste manier is om dit aan te pakken. Wat niet helpt is dat er door de hectiek van de crisis soms nog weinig tijd is geweest om de informatiehuishouding rond de crisisaanpak zelf op orde te brengen. Dit heeft impact op het gehele traject van evaluatie en verantwoording, zoals bijvoorbeeld naar voren komt bij de monitoring van de hotspot archivering of bij de problemen met het tijdig en correct afhandelen van het grote aantal COVID-19 WOB-verzoeken.

Ook in het interdepartementale netwerk rond parlementaire verantwoording staat de vraag centraal wat aan voorbereiding nodig is om tijdig de juiste informatie te kunnen leveren aan de Tweede Kamer. Mocht de COVID-19 crisis onderwerp worden van een parlementaire enquête, dan zal dat de eerste enquête sinds lange tijd zijn waar alle twaalf de departementen bij betrokken zijn. Tijdige voorbereiding en daarin slim en gecoördineerd samenwerken is noodzakelijk. Die noodzaak wordt versterkt door de schaarste op de markt die nu al voelbaar is, bijvoorbeeld als het gaat om informatiespecialisten, juridisch en IT-personeel. De vele personele wisselingen als gevolg van de tijdelijke inzet van medewerkers bij de bestrijding van de crisis bemoeilijkt het terugkijken op de crisis. De (openbare) interdepartementale tijdlijn, waar alle departementen aan hebben meegewerkt, helpt gelukkig om de feitelijke gang van zaken ook in de toekomst te kunnen reconstrueren.

Welke dilemma's spelen een rol?

In de afgelopen anderhalf jaar zijn we in het werk van de programmadirectie Evaluatie en Verantwoording aangelopen tegen een aantal dilemma's die we graag oppakken in dit voorstel. Het gesprek over deze dilemma's kan helpen bij de nadere uitwerking van de voorgestelde acties.

Terugkijken versus vooruitkijken en de waan van de dag

Terugkijken op coronabeleid is misschien minder aantrekkelijk dan vooruitkijken naar de toekomstige opgaven waar Nederland voor staat (woningmarkt, arbeidsmarkt, klimaat en zorg). Daarbij speelt ook de waan van de dag een rol, die veel aandacht op kan eisen. Desondanks is het belang van een goede evaluatie en verantwoording duidelijk. De programmadirectie wil hier een gedegen en professionele rol spelen om regie en coördinatie in aan te bieden en deze onderwerpen te blijven signaleren en op de agenda te houden.

Collectieve belang versus het belang van een individu

Een tweede dilemma is de noodzaak om evaluatie en verantwoording interdepartementaal en domeinoverstijgend op te pakken. De neiging zal zijn om departementale belangen te laten prevaleren als het spannend wordt. Dit dilemma brengt met zich mee dat DEV in staat en in positie gebracht moet worden om daarin een doorbraak te creëren als die departementale belangen de overhand lijken te krijgen.

Massaliteit van informatie versus relevante informatie

De massaliteit van (digitale) informatie, zoals blijkt bij WOB-verzoeken of bij opslag van e-mailarchivering, stelt besluitvormers regelmatig voor lastige keuzes. Wat is relevant en welke informatie kan nog (technisch) worden verwerkt. De programmadirectie zal daarin blijven meedenken en naar oplossingen zoeken om dit op een goede manier te verwerken.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 nemen we u mee hoe we onze rol in 2022-2024 zullen invullen, versterken en doorontwikkelen. De programmadirectie Evaluatie en verantwoording COVID-19 heeft vijf thema's: Evaluatie, Parlementaire Verantwoording, WOB, Hotspot archivering en Tijdlijnreconstructie. Per thema presenteren we in hoofdstuk 2 een plan van aanpak met dezelfde opbouw: doel, terugblik, acties en aandachtspunten. Hoofdstuk 3 geeft inzicht in de personele en financiële consequenties voor de uitvoering van dit plan. Overzicht 1 laat het tijdpad zien. Tabel 2 geeft een overzicht van de benodigde personele invulling. Hierbij zijn we ervanuit gegaan dat de om-niet constructie bij de detachering met ingang van 2022 wordt beëindigd en dat er voor de bemensing van de programmadirectie Evaluatie en Verantwoording COVID-19 (inclusief de bijbehorende staffuncties) een personeelsbudget beschikbaar is. Tabel 3 bevat de begrote programmakosten voor 2022 en 2023. Tabel 4 geeft de totalen voor 2022 weer. In tabel 5 is de bezetting van de Directie Evaluatie en Verantwoording per 1 oktober 2021 ter info opgenomen. In hoofdstuk 4 sluiten we af met de besprekpunten.

2 Thema's

2.1 Evaluatie

Wat willen we bereiken?

Het afgelopen anderhalf jaar hebben we als samenleving, ook als overheid, ontzettend veel lessen geleerd. We hebben onze handen uit de mouwen gestoken om de impact van de COVID-19 pandemie in goede banen te leiden. We hebben goede ontdekkingen gedaan, samengewerkt en fouten gemaakt.

In een te starten *programma Evaluatie Samenleving en COVID-19* willen we die geleerde lessen enerzijds toepassen voor andere en toekomstige domeinoverstijgende crises en opgaven en anderzijds parlementaire verantwoording maximaal faciliteren.

We willen dit bereiken door de geleerde lessen gecoördineerd op te halen en zorgen dat dit wordt gedeeld. In dit programma verbinden we onderzoek, beleid en praktijk met elkaar en vindt uitwisseling van kennis en ervaring laagdrempelig en doelgericht plaats. Vervolgens trekken we rode draden die we domeinoverstijgend terugzien komen en identificeren we blinde vlekken. Onderwerpen die nu al opvallen zijn bijvoorbeeld het gebruik van modellen en internationale samenwerking. Daarnaast kijken we als programma of de implementatie van de aanbevelingen uit de onderzoeken voldoende voortgang hebben. Wij voeren zelf geen evaluaties uit, maar stellen anderen in staat om te evalueren, te verbinden en te agenderen. Onze rol vullen wij in volgens drie kernwaarden: grenzeloos samenwerken, domeinoverstijgend en samenlevingsgericht.

We streven als publieke waarden na: een voorbereide overheid en samenleving voor actuele en toekomstige domeinoverstijgende crises en opgaven. Hiervoor zijn transparantie, leergierigheid en onderling vertrouwen onontbeerlijk. Als looptijd hebben we voor ogen vanaf eind 2021 tot ongeveer 2024. De looptijd is mede afhankelijk van de looptijd van de onafhankelijke onderzoeken.

Terugblik

In september 2020 zijn we gestart met het in kaart brengen van lopende evaluatieve onderzoeken die interdepartementaal al liepen. Gezien de timing waren dat er nog niet zoveel maar het overzicht is in de loop van het jaar aangevuld. Op ambtelijk niveau zijn er contacten met de Onderzoeksraad voor de Veiligheid en de Algemene Rekenkamer gelegd die worden voortgezet. Diverse bronnen zijn bestudeerd op geleerde lessen: jaarverslagen 2020, Algemene Rekenkamer en Auditdienst Rijk rapporten verantwoording 2020, verantwoordingsdebatten, verkiezingsprogramma's. In het voorjaar is geconstateerd dat de potentie van dit thema niet ten volle wordt benut, interdepartementale samenwerking en inhoudelijke verbinding blijven nu nog binnen bestaande structuren en onderwerpen hangen. Door te verbinden met vragen vanuit de samenleving en politiek is er veel ruimte voor nieuwe ideeën voor de toekomst. Er komt nu momentum voor een evaluatieprogramma in de politiek en maatschappij.

Acties

Vanaf het najaar 2021 zetten we, na akkoord van de ACC-19 LT, ook de volgende acties in:

1. Coördineren van de kabinetsreactie op externe onafhankelijke rapporten, als voorbeeld de Onderzoeksraad voor de Veiligheid, en zorgen dat recht wordt gedaan aan de bevindingen en de aanbevelingen worden opgevolgd. Deze coördinatie en monitoring van de implementatie van de aanbevelingen kan als voorbeeld dienen voor andere aanbevelingen van kwalitatief hoogstaand extern onafhankelijk onderzoek.
2. Met partners uit overheid en samenleving actuele en toekomstige domeinoverstijgende opgaven en crises bespreken en geleerde lessen delen tijdens een in te richten *Evaluatieweek*.

3. Opzetten van een *Kennisprogramma Evaluatie Samenleving en COVID-19*, waarin met een onderzoekssubsidie kennis en expertise uit wetenschap en onderzoeksinstituten wordt benut.
4. Om hierbij richting te geven stellen we een Interdisciplinaire Regiegroep Samenleving en COVID-19 in met brede vertegenwoordiging vanuit overheid, wetenschap, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Deze Regiegroep wordt opgericht.

Wat verwachten we van de departementen en andere partijen?

- Inrichten van departementale evaluatiestructuur voor COVID-19 evaluaties.
- Departementale vertegenwoordiging in interdepartementale evaluatie netwerk.
- Voorbereiden van departementale politieke reactie op aanbevelingen van vooraanstaande onafhankelijke evaluaties.
- Monitoren van implementatie van aanbevelingen in beleid en praktijk.

Aandachtspunten

- Het zal blijvende inzet vergen om dit onderwerp op langere termijn hoog op de agenda te houden.
- Dit programma heeft goed opdrachtgeverschap nodig en sturing op de resultaten.

2.2. Parlementaire verantwoording

Wat willen we bereiken?

Als publieke waarden streven we een hoge kwaliteit van verantwoording na en daarmee transparantie naar de samenleving. Om dat optimaal te bereiken hebben we als doel gesteld om een optimale interdepartementale samenwerking te coördineren, faciliteren en stimuleren. We willen slim organiseren en dubbel werk voorkomen door onderling te verbinden. We hebben daarbij onze focus bij het proces en het delen van kennis rondom de parlementaire enquête. We blijven actief in alle fases van een eventuele parlementaire enquête COVID-19, dus de voorbereiding, de uitvoering en de afronding. Bij struikelpunten werken we samen aan een oplossing en agenderen we indien nodig hoogambtelijk, interbestuurlijk en politiek. Als looptijd zien we een aantal jaren voorbereidingsfase voor ons en twee à drie jaar vanaf het moment dat de Staten-Generaal besluit tot een parlementaire enquête.

Terugblik

In 2020 werd duidelijk dat de coronacrisis mogelijk onderwerp zou kunnen worden van een Parlementaire Enquête (PE COVID-19). Er waren tot juli 2020 nog weinig voorbereidende activiteiten bij de departementen. In september 2020 heeft VWS wel de Directie Nafase COVID-19 opgericht. Het was toen ook al duidelijk dat de informatiehuishouding voor COVID-19 zwakke plekken kent. Snel handelen was in de crisis nodig en daaromheen moest de informatiehuishouding worden verbeterd. Departementen waren nog druk met het bestrijden van de crisis en druk met andere Parlementaire enquêtes/onderzoeken.

Acties

informatiehuishouding worden verbeterd. Departementen waren nog druk met het bestrijden van de crisis en druk met andere Parlementaire enquêtes/onderzoeken

Reeds ingezette acties, die ook in 2022 worden voortgezet, zijn:

1. Slimme samenwerking door middel van het samenbrengen van een interdepartementaal netwerk (inmiddels zes bijeenkomsten geweest). Deze bijeenkomsten organiseren we en zitten we voor.
2. Regelmatig individuele gesprekken met deelnemers van het netwerk om de actuele stand van zaken te bespreken en behoeften te peilen.
3. Uitnodigen en voorbereiden van optredens externe sprekers bij bijeenkomsten en inspiratiesessies.
4. Parlementaire behandelingen volgen en acteren op basis van signalen, ook uit het buitenland.
5. Het delen van kennis rondom een PE (eerste verkenning zwaardere vorm van parlementaire verantwoording, uitnodigen van sprekers met ervaring met PE's).

Vanaf het najaar 2021 zetten we, na akkoord van de ACC-19 LT, ook de volgende acties in:

Faciliteren interdepartementale kennisdeling/informatieknooppunt

We willen de opgedane kennis overzichtelijk ordenen in een kennisbank PE voor betrokken rijksambtenaren. Daarvoor is het nodig dat we documenten en stukken die we al hebben verzameld, op een logische manier ordenen, bijhouden en daar bekendheid aan geven. Daarnaast spelen er kennisvragen rondom de Nafase. Waar in de organisatie beleg je welke verantwoordelijkheden en welke organisatievorm hoort daarbij? Inhoudelijk zijn er een aantal aandachtspunten in beeld: de informatiehuishouding, het verbinden van evalueren en verantwoorden en het organiseren van reflectie. Een handreiking waar de kennis over al deze aspecten in samenkomt, biedt meerwaarde.

Monitoring voortgang voorbereiding op, en ondersteuningsbehoeften bij, een eventuele parlementaire enquête COVID-19

Daarbij valt te denken aan het met een interdepartementale kijk op het vraagstuk gezamenlijk op basis van de behoeftes van departementen een inventarisatie opstellen voor wat nodig is qua informatiesysteem voor 'zoeken-ordenen-vinden-lakken-voorzien van metadata'. Waaraan moet een systeem voldoen dat je gebruikt voor de vorderingen bij een parlementaire enquête? We willen ook instrumenten ontwikkelen om het proces rond een PE in kaart te brengen, bijvoorbeeld via simulaties, rollenspellen en een *serious game*.

Efficiëntie en brede verbinding

Een parlementaire enquête komt in de tijd na andere verantwoordingsprocessen. Daarom is het essentieel verbinding te zoeken en gebruik te maken van ervaringen en inzichten uit bijvoorbeeld de WOB en de hotspot archivering COVID-19. Daarnaast kunnen onder andere signalen uit rechtszaken, klachten, burgerbrieven, media en Parlement relevant zijn. Ook is het een aandachtspunt overstijgend te kijken naar departementale verantwoordingsprocessen, waardoor efficiëntie kan ontstaan door betere aansluiting.

Coördinatie bij een parlementaire enquête COVID-19

Zodra het besluit is genomen door de Staten-Generaal tot start van een Parlementaire Enquête, stopt de voorbereidingsfase en gaat een nieuwe fase binnen het project van start waarin de faciliterende rol van de programmadirectie Evaluatie en Verantwoording COVID-19 wordt opgeschaald. Deze programmadirectie is aanspreekpunt voor de Griffie en maakt in overleg met de deelnemers aan het netwerk heldere werkafspraken met de Griffie. Deze werkafspraken worden in de Ministerraad bekrachtigd. De programmadirectie heeft een coördinerende rol en is vraagbaak op het proces en de infrastructuur voor alle organisaties die te maken krijgen met de PE.

Wat dragen de leden van het netwerk bij:

- Actief betrokken blijven in het netwerk parlementaire verantwoording en in het netwerk 'brengen en halen' vanuit de eigen organisatie.
- Input leveren voor bijvoorbeeld een inventarisatie van behoeften, processen en tools.
- Direct na aangenomen motie loket PE COVID-19 inrichten. Eén aanspreekpunt voor ons per departement bij **5.1.2e** (directie Bestuursondersteuning) met hulpstructuur binnen departement.
- Aangezien andere partijen zoals de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Veiligheidsregio's ook betrokken zijn geweest bij besluitvorming, onder andere via deelname aan het DOC-19, is het belangrijk dat ze gaan participeren in en het voeden van het netwerk en ook zelf beschikbaar zijn voor gesprekken met ons ('brengen en halen').

Aandachtspunten

- Bereidheid tot samenwerking van alle departementen is uitermate belangrijk. Met respect voor de departementale verantwoordelijkheid bestaat het risico dat afzonderlijke werkafspraken leiden tot inefficiëntie.
- Er zijn vele mogelijke onderwerpen voor nadere parlementaire bevraging te bedenken, dat maakt het lastig te focussen in de voorbereiding. Ook de omvang van de informatie is een aandachtspunt. Er is geen beproefde methode om dit aan te pakken, andere PE's staan niet in verhouding tot deze mogelijke PE.
- Schaarste op het gebied van personeel, vooral rondom het voldoen aan de vorderingen. Er worden tekorten van informatiespecialisten en juristen voorzien. Juristen zijn nodig om de documenten die binnen de vorderingen vallen, op vertrouwelijkheid te beoordelen. Voor het ordenen van de informatie zijn informatiespecialisten nodig. Deze beschikbaarheid vormt bij

de parlementaire enquête rondom de aardgaswinning al een probleem, dat zal bij een parlementaire enquête COVID-19 alleen maar een groter knelpunt worden.

- Verouderde ICT-systemen, waardoor de ICT niet voldoende geautomatiseerde ondersteuning biedt. Gezien de enorme hoeveelheid informatie en de eisen die vanuit de Griffie aan de vorderingen worden gesteld rondom metadatering, is het uitermate belangrijk dat de ICT-systemen zo veel mogelijk geautomatiseerd kunnen verwerken. Het is een risico dat door bestaande verouderde ICT functionaliteiten die nodig zijn niet beschikbaar kunnen komen, waardoor veel handwerk ontstaat.
- Afschaling van departementale COVID afdelingen, verloop van betrokkenen daardoor, kennis die 'verdwijnt' binnen de organisaties.

2.3. Interdepartementale Coördinatie WOB

Wat willen we bereiken?

Zo groot mogelijke transparantie over de bestrijding van de COVID-19 crisis is een belangrijk uitgangspunt van het beleid. De wens is om zo snel en zorgvuldig mogelijk transparantie te betrachten over de aanpak van de COVID-19 crisis.

Er is behoefte tot interdepartementale coördinatie van COVID-19 verzoeken met een beroep op de Wet Openbaarheid Bestuur (WOB). Tijdens de Catshuissessie in juni 2020 is hiertoe het verzoek gedaan. De teller qua COVID-19 WOB-verzoeken staat inmiddels (1 oktober 2021) op 427 binnen het rijk. En er komen nog steeds nieuwe verzoeken binnen. Vaak ligt een soortgelijk verzoek van dezelfde afzender bij meerdere departementen. De meeste verzoeken zijn zeer complex en groot van omvang, bevatten meerdere vragen en betreffen vele duizenden tot tienduizenden documenten van meerdere departementen. Er is overlap tussen de verschillende verzoeken waardoor het vaak niet mogelijk is om één enkel WOB-verzoek af te handelen zonder andere verzoeken daarbij te betrekken.

- Interdepartementale samenwerking faciliteren en coördineren om kennis te delen en dubbel werk te voorkomen.
- Centraal overzicht houden over alle COVID-19 WOB-verzoeken.
- Agenderen (zowel ambtelijk als ook politiek) dat de WOB voor COVID-19 onder de huidige omstandigheden onuitvoerbaar is geworden en dat de komst van de Wet Open Overheid (WOO) geen oplossing zal bieden voor deze problemen.
- Meedenken en meewerken aan mogelijke oplossingen.

Coördinatie van WOB-COVID-19 zal in ieder geval doorlopen tot eind 2022 en indien nodig langer. Dat hangt ook af van de voortgang van afhandeling.

Terugblik

Versterkt door de COVID-19 crisis staat de uitvoerbaarheid van de WOB onder druk. De oorzaak hiervan is de enorme omvang van deze crisis in combinatie met het grote aantal WOB-verzoeken en het grote aantal betrokken documenten. Hierdoor loopt de uitvoering van de WOB-procedure vast. Dit leidt ertoe dat verzoekers langer dan gewenst op WOB-besluiten moeten wachten. En dat leidt weer tot gerechtelijke procedures, beroepen niet tijdig beslissen en dwangsommen. Het grote volume documenten leidt daarnaast tot veel werk voor de rechtspraak in inhoudelijke beroepsprocedures. De problemen waren al duidelijk bij de start van de interdepartementale coördinatie en zijn sindsdien alleen maar toegenomen.

Acties

Reeds ingezette acties, die ook in 2022 worden voortgezet, zijn:

Interdepartementaal netwerk en coördinatie

Sinds september 2020 is gestart met interdepartementale coördinatie van COVID-19 WOB-verzoeken onder leiding van de programmadirectie Evaluatie en Verantwoording. Alle departementen en de NCTV nemen deel, samenwerking is goed. Er is afgesproken om zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande (departementale) structuren. Er is een tweewekelijks coördinatie overleg.

Centraal informatieknooppunt

Er is een centraal Informatieknooppunt met een overzicht van status van alle COVID-19 WOB-verzoeken dat bijgehouden wordt door de programmadirectie Evaluatie en Samenleving. Er zijn heldere procesafspraken en werkwijze en interdepartementaal geven van zienswijzen gemaakt. Doel is om zoveel mogelijk dubbel werk te voorkomen.

Website Wobcovid19.rijksoverheid.nl

Er is in januari 2021 een website gelanceerd om alle COVID-19 WOB-verzoeken te publiceren. Op rijksoverheid was dit niet meer mogelijk door de enorme hoeveelheid documenten. Doel is om de informatie op termijn over te zetten naar de applicatie PLOOI onder beheer van BZK. Dat zal echter waarschijnlijk pas in of na 2022 gebeuren. De website wordt tot die tijd beheerd door de programmadirectie Evaluatie en Verantwoording.

Alternatieve werkwijze VWS

De alternatieve werkwijze van batch- en onderwerpsgewijs afhandelen van WOB-verzoeken zoals VWS die toepast is op dit moment nog onderdeel van discussie. Er loopt een hoger beroep. De verwachting is dat de uitspraak rond eind oktober 2021 zal zijn.

Brainstorm met departementen en de Landsadvocaat

Met de meest betrokken departementen en de Landsadvocaat is in een gezamenlijke brainstorm gekeken naar korte termijn verbeterpunten voor de uitvoerbaarheid van de WOB. De uitkomsten zijn gedeeld en ook besproken met de interdepartementale Stuurgroep Openbaarheid en met de bewindspersonen van BZK.

Wat verwachten we van de departementen?

1. WOB-verzoeken zo transparant mogelijk afhandelen.
2. Elk departement heeft zijn proces op orde.
3. Samenwerken en kennis delen bij overlappende verzoeken of verzoeken van dezelfde indiener.
4. Kennis delen en uitwisselen.
5. Departementaal besloten = departementaal verantwoorden.
6. Interdepartementaal besloten = interdepartementaal verantwoorden.

Aandachtspunten

Crisisbestrijding complicerende factor

De aard van de COVID-19 crisis maakt het vinden en beoordelen van de documenten ingewikkeld omdat veel crisisbesluitvorming snel tot stand is gekomen, niet via gebruikelijke weg langs de lijn is gegaan en ook niet voldoende is gedocumenteerd in het officiële document management systeem. Er worden dus weinig formele notities aangetroffen maar vooral veel afstemming via informele documenten zoals mail en Whatsapp berichten. Het kost achteraf veel meer tijd om relevante documenten te vinden en besluitvorming te reconstrueren mede omdat er veel personele wisselingen zijn geweest tijdens de crisis. Ook is er meer dan ooit tevoren interdepartementaal samengewerkt, waardoor documenten vaak bij meerdere departementen berusten.

WOB-verzoeken overlappen departementaal en interdepartementaal

Er zijn veel gelijksoortige WOB-verzoeken van dezelfde verzoeker ingediend bij meerdere departementen waarbij vaak sprake is van overlap tussen departementen en afstemming en zienswijzen veel tijd en capaciteit vragen. Ook is er overlap tussen de WOB-verzoeken van verschillende verzoekers waardoor het vaak niet mogelijk is om één enkel WOB-verzoek af te handelen zonder andere verzoeken daarbij te betrekken.

Conflicterende belangen

Op microniveau geldt het belang van de WOB-verzoeker die het wettelijke recht heeft dat zijn WOB-verzoek binnen geldende termijn wordt afgehandeld. Op macroniveau is behoefte aan

efficiënte inzet van capaciteit en middelen. De wet geeft nu onvoldoende ruimte om efficiënter te werken. Dat blijkt ook uit de uitspraak over de werkwijze bij VWS.

Nieuwe WOB-instructie leidt tot extra vertraging

Daarnaast is het laatste halfjaar de werkwijze en toepassing van de WOB aangepast, naar aanleiding van de Parlementaire Enquête Kinderopvangtoeslag. Er is op werkvloerniveau nog weinig ervaring met de nieuwe WOB-instructie. Dit leidt tot extra vertraging. In beroepszaken wordt de nieuwe lijn aangehaald als argument om persoonlijke beleidsopvattingen die in primo onder 11.1¹ gelakt zijn alsnog openbaar te maken. Dit leidt tot extra werk.

Wetgeving en informatiehuishouding is niet meegegaan met de tijd

De Wet Openbaarheid van Bestuur stamt uit 1991 en is dus 30 jaar oud. Dertig jaar geleden was er nog geen sprake van e-mail of WhatsApp/sms berichten. Per WOB-verzoek ging het hooguit om een ordner met documenten. Die werden toendertijd door documentalist en archivariissen verzameld. In de loop der jaren is het volume van betrokken documenten toegenomen. Vanaf 2018 bestaat er jurisprudentie dat ook WhatsApp en sms berichten onder de documentdefinitie van de WOB vallen. In de praktijk blijkt dit nog geen geautomatiseerd proces en zitten er veel haken en ogen aan met betrekking tot de privacy.

Aandachtspunt is dat in Wet Open Overheid, die naar alle waarschijnlijkheid in 2022 ter vervanging van de WOB zal ingaan, de afhandelingstermijnen van verzoeken nog korter zullen zijn.

De COVID-19 crisis legt bloot wat al door de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag was geconstateerd dat de informatiehuishouding binnen de rijksoverheid gebrekkig is. Hiervoor zijn inmiddels de nodige actieplannen en verbeterlagen ingevoerd. Deze hebben op dit moment nog geen invloed op de informatiehuishouding van de afgelopen jaren.

Transparantieparadox

Het aantal WOB-verzoeken dat de overheid ontvangt heeft een relatie met het vertrouwen in de overheid en zijn handelen. Het vertrouwen is geschaad door wat er bij de Belastingdienst in het toeslagendossier is gebeurd. Naar aanleiding van de uitkomsten van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) heeft het kabinet aangegeven transparanter te willen zijn. Echter die transparantie leidt (vooralsnog) niet tot een groter vertrouwen en navenant minder WOB-verzoeken.

Verder zien we conflicterende belangen tussen enerzijds efficiëntie en anderzijds de gewenste transparantie.

¹ 11.1 WOB In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

2.4. Hotspot archivering

Wat willen we bereiken?

In de MCCb van 29 april 2020 is instemming gegeven op het voorstel van de NCTV om de documentatie rond COVID-19 als hotspot aan te wijzen.

Dit betekent dat twaalf ministeries en bij de hotspot betrokken zelfstandige bestuursorganen de informatie die onder deze hotspot valt onder beheer moeten brengen en aangemerkt moeten hebben als 'te beheren' in het beschikbare systeem van hun organisatie.

We streven als publieke waarde na om bij te dragen aan transparantie van overheidshandelen door zorgvuldig waarderen en duurzaam toegankelijk houden van relevante COVID-19 informatie.

We willen ook bijdragen aan het historisch besef (cultureel erfgoed) en leren voor de toekomst.

Als looptijd hebben we voor ogen het jaar 2022 nog volledig nodig te hebben, met verwacht vervolg in 2023, mede afhankelijk van einddatum hotspot.

Terugblik

Door de NCTV werd tot juli 2020 in samenwerking met de ministeries een goede basis gelegd voor de hotspot archivering. Uitgangspunt was in onderlinge afstemming te komen tot de afronding van de hotspot. Op 7 juli 2020 droeg NCTV deze taak over aan de DGSC-19/Directie Evaluatie en Verantwoording.

Er werd door Directie Evaluatie en Verantwoording een verdiepingsslag gemaakt door het proces nader te organiseren, kennisdeling op te starten, deadlines aan te brengen, interdepartementaal overzicht te geven van de stand van zaken hotspot COVID-19 archivering aan DOC-19 en ACC-19. Sindsdien zijn twee voortgangsrapportages (maart en mei 2021) inclusief deadlines en aanbevelingen vastgesteld in het DOC-19 en ACC-19.

Met ministeries en belangrijkste stakeholders zijn de contacten goed. De ministeries hebben constructief meegewerkt om de gevraagde informatie en overzichten te verstrekken. Meeste ministeries boeken vooruitgang in de hotspot archivering en zeggen baat te hebben bij de gemeenschappelijke afspraken. Daarbij is bestuurlijk draagvlak vanuit DOC-19 en ACC-19 onontbeerlijk.

Acties

Reeds ingezette acties zoals rapportages, meetmomenten en aanbevelingen blijven doorlopen, als ook:

1. Interdepartementaal overzicht bieden van stand van zaken in de vorm van een voortgangsrapportage en aanbevelingen rond de hotspot archivering COVID-19.
2. Coördineren, hulp bieden en initiatieven nemen waar nodig om hotspot archivering van ministeries en aanpalende organisaties verder te helpen. Waar mogelijk harmonisatie en overzicht bewerkstelligen. Uitgangspunt hierbij is respect voor departementale verantwoordelijkheid.
3. Kennis delen.
4. De hotspot op hoog ambtelijk niveau blijven agenderen ten aanzien van voortgang en knelpunten.
5. Vanuit lessons learned tijdens de coördinatie en uitvoering van deze hotspot kennis aanbieden aan samenwerkingspartners informatiehuishouding zoals CIO Rijk, RDDI en het Nationaal Archief.

Vanaf het najaar 2021 zetten we, na akkoord van de ACC-19 LT, ook de volgende acties in:

1. Differentiëren in hulpaanbod naar de verschillende departementen waarmee we recht doen aan ieders voortgang en situatie. Daartoe zullen we afspraken op maat maken en individuele ondersteuning bieden.
2. Scope aanpassen door bijstelling van de hotspotfasering: Fase 1 Inventarisatie / Fase 2 Onder beheer brengen / Fase 3 Kenmerken als te bewaren en als hotspot COVID-19.

3. Bijdragen vanuit *lessons learned* ten behoeve van productontwikkeling partners.
4. Overzicht bieden van het (rijksbrede) totaal van de hotspot COVID-19: welke processen en actoren zijn in de afbakening van de ministeries betrokken. Hiertoe wordt een analysetool ontwikkeld door Directie Evaluatie en Verantwoording in 2022.

Wat verwachten we van de departementen?

1. Onder beheer brengen en archiveren hotspot COVID-19.
2. Bijdragen aan kennisdeling en agenderen gemeenschappelijke knelpunten.
3. Realiseren van voldoende capaciteit en coördinatie voor hotspot COVID-19.
4. Realiseren interdepartementale afspraken en meetmomenten.

Hoe kunnen andere partijen bijdragen?

CIO Rijk	Expertise, verbinding maken met Open op Orde en netwerk
Nationaal Archief	Expertise, versnellen bedachte oplossingen, maatwerk advies
RDDI	Expertise, versnellen bedachte oplossingen, verbinding Open op Orde, netwerk
Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed	Sparringpartner

Aandachtspunten

Bij de ministeries en de bij de hotspot betrokken zelfstandige bestuursorganen zijn grote verschillen geconstateerd in de uitvoering van de hotspot COVID-19 archivering. Er is verschil in voortgang, de staat van de informatiehuishouding in het algemeen, de omvang en complexiteit hotspot, beschikbare capaciteit en coördinatie binnen het ministerie. Dit leidt tot een uitdaging in het maken van gemeenschappelijke werkafspraken. Meer maatwerk is nu nodig.

Het duurzaam toegankelijk maken van de hotspot COVID-19 kent knelpunten die niet op korte termijn opgelost worden. Met de presentatie van het actieplan Open op Orde en de bijbehorende inspanningen van de ministeries zijn enkele thema's uit de hotspot in een breder verband opgepakt. Onderwerpen zoals e-mailarchivering en duurzame toegankelijkheid worden daarin geadresseerd. Wij dragen bij door aandacht voor deze thema's te blijven vragen en hebben daarnaast afbakening aangebracht in relatie tot actieplan Open op Orde, hierdoor is bijvoorbeeld de fase van duurzaam toegankelijk maken niet langer onderdeel van de hotspot COVID-19. De scope van de hotspot archivering is daarmee beperkter van omvang geworden.

2.5. Tijdlijnreconstructie

Wat willen we bereiken?

Wij creëren een up-to-date publiek toegankelijke (online) tijdlijn met de belangrijkste besluiten en gebeurtenissen van de COVID-19 crisis. De tijdlijn is interdepartementaal afgestemd en is openbaar online beschikbaar voor iedereen die deze wil raadplegen, zoals burgers, journalisten en Kamerleden. De tijdlijn kan als basis dienen voor verantwoording zowel binnen als buiten het Rijk. Om als basis te kunnen dienen is (meer) bekendheid nodig van de tijdlijn. Hiertoe willen we in 2022 een communicatieplan ontwikkelen en uitvoeren.

Het beginpunt van de tijdlijn is januari 2020. Er is nog geen einddatum bepaald. Een optie is de tijdlijn eind 2021 te laten doorlopen. Hierover zal eind 2021 een voorstel aan de ACC-19 LT worden voorgelegd. Doorlooptijd van de werkzaamheden is één kwartaal na het beëindigen van de tijdlijn. Dus bij beëindigen van de tijdlijn eind 2021 lopen daarmee de werkzaamheden door tot het einde van het eerste kwartaal van 2022.

Terugblik

Er was nog geen tijdlijn bij aanvang van het DGSC-19. Vanuit een opdracht van het kabinet is deze ontstaan. In september 2020 lag er een eerste basis voor de tijdlijn van het eerste halfjaar van 2020 en waren contactpersonen per departement beschikbaar. Ook lag er een opdracht voor de tijdlijn en was besloten dat deze ook in de diverse gremia vastgesteld moest worden voor publicatie.

Hier is op doorgewerkt met als resultaat een publicatie van de eerste helft van 2020 in december 2020. Tevens is in deze periode gezocht naar de meest efficiënte en effectieve manier van de tijdlijn tot stand te brengen en dit proces is toegepast in daaropvolgende aanvullingen. In maart 2021 kon het tweede halfjaar van 2020 gepubliceerd worden en in juni het eerste kwartaal van 2021.

Er is inmiddels een goed lopend interdepartementaal proces ontstaan voor het tot stand brengen van de tijdlijn. De departementen en DGSC-19/DEV (directie Evaluatie en Samenleving) kennen hun rol en er is sprake van goede samenwerking. Daarnaast blijkt de tijdlijnreconstructie een trendsetter. Bij departementen worden nu aanvullende interne tijdlijnen opgesteld naar voorbeeld van de openbare tijdlijn. Dit is een mooie bijvangst.

Acties

Reeds ingezette acties, die ook in 2022 worden voortgezet, zijn:

1. Aanvullen tijdlijn voor heel 2021 per kwartaal.
2. Betere zichtbaarheid tijdlijn op COVID-19 homepage van Rijksoverheid.nl als onderdeel van een communicatieplan.
3. De tijdlijn dusdanige bekendheid geven binnen departementen dat het als basis kan dienen voor verantwoording. Hiervoor een communicatieplan (laten) opstellen. Gedacht kan worden aan ambassadeurs, de tijdlijn standaard in je e-mailhandtekening zetten, enzovoorts.
4. Einde van de tijdlijn bepalen, het einde van de tijdlijn hangt naar alle waarschijnlijkheid samen met de overgang naar de endemische fase van COVID-19. Het precieze moment zal nog nader bepaald worden.
5. Na het beëindigen van de tijdlijn borgen dat deze toegankelijk en eenvoudig vindbaar blijft.
6. Na akkoord/laatste wijzigingen zorgen dat de tijdlijn online gepubliceerd wordt.

Wat verwachten we van de departementen?

1. De tijdlijn die in basis is opgesteld door DGSC-19/DEV (directie Evaluatie en Verantwoording) controleren en aanvullen voor hun eigen onderwerpen op het gebied van COVID-19.
2. Bekendheid geven aan de tijdlijn binnen het eigen departement en breder.
3. Gebruik maken van de tijdlijn in het afbakeningsdocument van de hotspot COVID-19.
4. Dienst Publiek en Communicatie van het ministerie van Algemene Zaken doet lichte

redactieslag en publiceert tijdslijn.

Aandachtspunten

1. Geen capaciteit meer binnen departementen om af te stemmen over de tijdslijn.
2. Geen bewindspersoon als sponsor na eventuele nieuwe ophanging van de programmadirectie Evaluatie en Verantwoording per 01-01-2022 of kabinetsformatie.
3. Door wisselingen in functionarissen binnen departementen wordt 'vergeten' dat de tijdslijn er is en kan deze niet meer dienen als basis voor verantwoording.

3. Planning, personele en financiële consequenties

3.1. Planning en tijdsverloop thema's

De thema's van de Programma Directie Evaluatie en Verantwoording COVID-19 zijn medio 2020 gestart. In hoofdstuk 2 is uiteengezet wat er inhoudelijk voor de thema's nodig is de komende jaren. Het zwaartepunt van de meeste thema's wordt in 2022 en 2023 verwacht. In 2024 kan dan naar verwachting grotendeels worden afgerond. Afhankelijk van het door de Staten-Generaal te nemen besluit over een parlementaire enquête COVID-19, lopen de activiteiten van de programmadirectie mogelijk nog in en na 2025 door.

Overzicht 1 Planning thema's

	2020				2021				2022				2023				2024				2025			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
COVID-19 crisis																								
Evaluatie																								
Parl. Verantwoording																								
WO3 coördinatie																								
Hotspot																								
Tijdelijreconstructie																								

3.2. Personele en financiële consequenties

In het navolgende worden de personele en financiële consequenties voor de programmadirectie Evaluatie en Verantwoording COVID-19 vanaf 2022 in beeld gebracht.

Vanaf de start van het programma DG in juli 2020 heeft het SGO gekozen voor een om-niet constructie voor de detacheringen. Dat heeft redelijk goed gewerkt in de afgelopen anderhalf jaar. Op de langere termijn is deze vorm niet houdbaar, omdat uitlenende departementen in toenemende mate behoefte hebben aan compensatie van salariskosten. Het is niet noodzakelijk een Organisatie & Formatie-rapport op te stellen, maar een P-budget om de uitlenende departementen te compenseren vergroot de bereidheid aanzienlijk om medewerkers uit te lenen aan de interdepartementale programmadirectie. 1 januari 2022 is daarvoor een logisch moment, tegelijk met de transitie van het huidige programma-DG naar een nieuwe organisatorische inbedding voor de interdepartementale programmadirectie.

In de navolgende tabellen 2 t/m 4 wordt het benodigde budget in beeld gebracht. Dit focust zich op 2022. De tabel die inzicht geeft in de bezetting en kosten vanaf 2022, gaat uit van volle sterkte. Uit het oogpunt van beheersbare groei ligt een model voor de hand waarbij de instroom geleidelijk vanaf januari 2022 zal plaatsvinden. De inschatting is dat de kosten ook in 2023 zullen voorkomen en dat vanaf 2024 een eerste afbouw van fte's plaats kan vinden. Uiteraard is dit een inschatting van dit moment en onder andere afhankelijk van hoe de pandemische fase over gaat in een endemische fase. Meerdere factoren hebben invloed op noodzaak en omvang van personeel en financieel budget / noodzakelijke fte's en euro's.

Tabel 2 fte's en personele- en materiële budget vanaf 2022

thema	functie	indicatie schaal	aantal fte	totaal apparaatsbudget
Evaluatie	programmamanager	s14	1,0	5.1.2b
	coördinator evaluatieweek	s14	1,0	
	hoofd bureau interdisciplinaire regiegroep	s13	1,0	
	onderzoeker	s13	2,0	
	beleidsmedewerker	s13	1,0	
	beleidsmedewerker	s12	1,0	
	beleidsmedewerker	s11	1,0	
	rijkstraine	s11	1,0	
	projectassistent	s8	2,0	
Parlementaire Verantwoording *	Project leiding/coördinatie	s14	1,0	
	beleidsmedewerker	s12	2,0	
Coördinatie WOB verzoeken	Project leiding/coördinatie	s13	1,0	
	Adviseur	s12	1,0	
Hotspot en archivering	Project leiding/coördinatie	s13	1,0	
	Adviseur	s12	2,0	
Tijdlijnreconstructie **	Project leiding/coördinatie	s12	1,0	
Programmadirecteur		s17	1,0	
plv. Programmadirecteur ***		s16	1,0	
Staf	senior controller / coördinator Staf	s14	1,0	
	directiesecretaris	s13	1,0	
	communicatieadviseur	s13	1,0	
	communicatieadviseur	s12	1,0	
	jurist	s12	1,0	
	secretaris bestuurlijke gremia	s12	1,0	
	projectondersteuner	s10	1,0	
	staf ondersteuner ICT en informatie	s9	1,0	
	management ondersteuner	s8	1,0	
Inhuurbudget	inhuren waar nodig voor korte periodes			
TOTAAL			31,0	€ 4.830.915
* Verdere opschaling met circa 5 fte is noodzakelijk op het moment dat de Staten Generaal het besluit neemt.				
** 1 fte over minmaal twee personen verdeeld				
*** Tevens coördinator parlementaire enquête				

Tabel 3 Programmabudget 2022 en 2023

Thema	Onderwerp	PROGRAMMA BUDGET 2022	PROGRAMMA BUDGET 2023
Evaluatie	platform evaluatiweek mediacampagne kennisprogramma publicatie handzame evaluatiemodellen ondersteunen leernetwerk evaluaties monitoren implementatie aanbevelingen * inrichten datawarehouse Subtotaal	5.1.2b	
Parlementaire Verantwoording	communicatiebudget serious game ontwikkelen faciliteren netwerk parlementaire verantwoording kosten als gevolg van schaalvergroting ** Subtotaal		
Coördinatie WOB verzoeken	hosting website publicatie WOB-besluiten kosten transitie van extern naar Rijksoverheid faciliteren WOB-netwerk Subtotaal		
Hotspot en archivering	ondersteuning netwerk, kwaliteitssessies etc.		
Tijdlijnreconstructie	communicatiebudget		
Overig	bureaunkosten algemeen onvoorzien		
TOTAAL		€ 4.315.000	€ 2.820.000
* Dit is een vierjarig programma: ook in 2024 en 2025 nog 5.1.2b			
** Verdere opschaling is noodzakelijk op het moment dat de Staten Generaal het besluit neemt.			

Tabel 4 budget 2022 totaal

Thema	fte's	Apparaatsbudget 2022	PROGRAMMA BUDGET 2022	TOTAAL 2022 *
Evaluatie	11	5.1.2b		
Parlementaire Verantwoording **	3			
Coördinatie WOB verzoeken	2			
Hotspot archivering	3			
Tijdlijnreconstructie	1			
Management	2			
Staf en ondersteuning incl. inhuur	9			
TOTAAL	31	€ 4.830.915	€ 4.315.000	€ 9.145.915
* In de Rijksbegroting 2022 is d.m.v. een kasschuif van 5.1.2b voor activiteiten van de Directie Evaluatie en Verantwoording in de eerste maanden van 2022 voorzien				
** Verdere opschaling is noodzakelijk op het moment dat de Staten Generaal het besluit neemt.				

Huidige bezetting Directie Evaluatie en Verantwoording binnen DGSC-19

Voor een goed begrip van dit plan van aanpak Nafase is het relevant om het in verhouding te zien tot de huidige bezetting. In tabel 5 is in kaart gebracht hoeveel fte's er momenteel gedetacheerd zijn bij DEV.

Tabel 5 Bezetting DEV per 01-10-2021

Bezetting DEV per 01-10-2021			
Thema	functie	indicatie schaal	aantal fte
Evaluatie	Project leiding/coördinatie	s13	1,0
	5.1.2e	s12	1,0
Parlementaire Verantwoording	Project leiding/coördinatie	s13	1,0
	5.1.2e	s11	1,0
Coördinatie WOB verzoeken	Project leiding/coördinatie	s13	1,0
	5.1.2e	s12 / s14	2,0
Hotspot en archivering	Project leiding/coördinatie	s13	1,0
	5.1.2e	s11 / s12	2,0
Tijdlijnreconstructie	Project leiding/coördinatie	s11	1,0
5.1.2e		s17	1,0
Staf *			
TOTAAL			12,0
* DEV maakt momenteel gebruik van de Staf van DGSC-19 van circa 9 fte			

4. Bespreekpunten

Het plan van aanpak voor de nafase van de crisis leidt tot de volgende gevraagde bespreekpunten:

1. Instemmen met de voorgestelde acties voor 2022 en verder.
2. Reflectie op de daaruit voortvloeiende personele inzet.
3. Reflectie op de benodigde middelen; hierover vindt nog nader (bilateraal) overleg plaats.
4. Over de organisatorische inbedding van de programmadirectie Evaluatie en Verantwoording COVID-19 moet nog een besluit worden genomen.

Voortzetting van het werk als interdepartementale programmadirectie vergt nog een aantal specifieke keuzes en besluiten. Daarbij gaat het om:

- Bij welk departement wordt de interdepartementale programmadirectie Evaluatie en Verantwoording COVID-19 vanaf 01-01-2022 ondergebracht.
- Hoe wordt de programmadirectie opgehangen binnen dat departement.
- Via welke gremia of lijn worden de stukken ingebracht en vindt besluitvorming plaats (ACC-19 LT, SGO, ICBR en/of anderszins).